

Test Booklet No.

प्रश्नपत्रिका क्र.

F

Paper-II

DEFENCE AND STRATEGIC STUDIES

Signature and Name of Invigilator

Seat No.

--	--	--	--	--	--	--	--

(In figures as in Admit Card)

1. (Signature)

(Name)

Seat No.

(In words)

2. (Signature)

(Name)

OMR Sheet No.

--	--	--	--	--	--	--	--

(To be filled by the Candidate)

DEC - 16213

Time Allowed : 1¼ Hours]

[Maximum Marks : 100

Number of Pages in this Booklet : 24

Number of Questions in this Booklet : 50

Instructions for the Candidates

- Write your Seat No. and OMR Sheet No. in the space provided on the top of this page.
- This paper consists of 50 objective type questions. Each question will carry two marks. All questions of Paper-II will be compulsory, covering entire syllabus (including all electives, without options).
- At the commencement of examination, the question booklet will be given to the student. In the first 5 minutes, you are requested to open the booklet and compulsorily examine it as follows :
 - To have access to the Question Booklet, tear off the paper seal on the edge of this cover page. Do not accept a booklet without sticker-seal or open booklet.
 - Tally the number of pages and number of questions in the booklet with the information printed on the cover page. Faulty booklets due to missing pages/questions or questions repeated or not in serial order or any other discrepancy should not be accepted and correct booklet should be obtained from the invigilator within the period of 5 minutes. Afterwards, neither the Question Booklet will be replaced nor any extra time will be given. The same may please be noted.
 - After this verification is over, the OMR Sheet Number should be entered on this Test Booklet.
- Each question has four alternative responses marked (A), (B), (C) and (D). You have to darken the circle as indicated below on the correct response against each item.
Example : where (C) is the correct response.

(A)	(B)	(C)	(D)
-----	-----	-----	-----
- Your responses to the items are to be indicated in the OMR Sheet given inside the Booklet only. If you mark at any place other than in the circle in the OMR Sheet, it will not be evaluated.
- Read instructions given inside carefully.
- Rough Work is to be done at the end of this booklet.
- If you write your Name, Seat Number, Phone Number or put any mark on any part of the OMR Sheet, except for the space allotted for the relevant entries, which may disclose your identity, or use abusive language or employ any other unfair means, you will render yourself liable to disqualification.
- You have to return original OMR Sheet to the invigilator at the end of the examination compulsorily and must not carry it with you outside the Examination Hall. You are, however, allowed to carry the Test Booklet and duplicate copy of OMR Sheet on conclusion of examination.
- Use only Blue/Black Ball point pen.
- Use of any calculator or log table, etc., is prohibited.
- There is no negative marking for incorrect answers.

विद्यार्थ्यांसाठी महत्त्वाच्या सूचना

- परिक्षार्थींनी आपला आसन क्रमांक या पृष्ठावरील वरच्या कोपऱ्यात लिहावा. तसेच आपणांस दिलेल्या उत्तरपत्रिकेचा क्रमांक त्याखाली लिहावा.
- सदर प्रश्नपत्रिकेत 50 बहुपर्याय प्रश्न आहेत. प्रत्येक प्रश्नास दोन गुण आहेत. या प्रश्नपत्रिकेतील सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे. सदरचे प्रश्न हे या विषयाच्या संपूर्ण अभ्यासक्रमावर आधारित आहेत.
- परीक्षा सुरु झाल्यावर विद्यार्थ्यांला प्रश्नपत्रिका दिली जाईल. सुरुवातीच्या 5 मिनीटांमध्ये आपण सदर प्रश्नपत्रिका उघडून खालील बाबी अवश्य तपासून पहाव्यात.
 - प्रश्नपत्रिका उघडण्यासाठी प्रश्नपत्रिकेवर लावलेले सील उघडावे. सील नसलेली किंवा सील उघडलेली प्रश्नपत्रिका स्विकारू नये.
 - पहिल्या पृष्ठावर नमूद केल्याप्रमाणे प्रश्नपत्रिकेची एकूण पृष्ठे तसेच प्रश्नपत्रिकेतील एकूण प्रश्नांची संख्या पडताळून पहावी. पृष्ठे कमी असलेली/कमी प्रश्न असलेली/प्रश्नांचा चूकीचा क्रम असलेली किंवा इतर त्रुटी असलेली सदोष प्रश्नपत्रिका सुरुवातीच्या 5 मिनिटातच पर्यवेक्षकाला परत देऊन दुसरी प्रश्नपत्रिका मागवून घ्यावी. त्यानंतर प्रश्नपत्रिका बदलून मिळणार नाही तसेच वेळही वाढवून मिळणार नाही याची कृपया विद्यार्थ्यांनी नोंद घ्यावी.
 - वरीलप्रमाणे सर्व पडताळून पहिल्यानंतरच प्रश्नपत्रिकेवर ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेचा नंबर लिहावा.
- प्रत्येक प्रश्नासाठी (A), (B), (C) आणि (D) अशी चार विकल्प उत्तरे दिली आहेत. त्यातील योग्य उत्तराचा रकाना खाली दर्शविल्याप्रमाणे ठळकपणे काळा/निळा करावा.
उदा. : जर (C) हे योग्य उत्तर असेल तर.

(A)	(B)	(C)	(D)
-----	-----	-----	-----
- या प्रश्नपत्रिकेतील प्रश्नांची उत्तरे ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेतच दर्शवावीत. इतर ठिकाणी लिहिलेली उत्तरे तपासली जाणार नाहीत.
- आत दिलेल्या सूचना काळजीपूर्वक वाचाव्यात.
- प्रश्नपत्रिकेच्या शेवटी जोडलेल्या कोऱ्या पानावरच कच्चे काम करावे.
- जर आपण ओ.एम.आर. वर नमूद केलेल्या ठिकाणा व्यतिरीक्त इतर कोठेही नाव, आसन क्रमांक, फोन नंबर किंवा ओळख पटेल अशी कोणतीही खूप केलेली आढळून आल्यास अथवा असभ्य भाषेचा वापर किंवा इतर गैरमार्गाचा अवलंब केल्यास विद्यार्थ्यांला परीक्षेस अपात्र ठरविण्यात येईल.
- परीक्षा संपल्यानंतर विद्यार्थ्यांनी मूळ ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिका पर्यवेक्षकांकडे परत करणे आवश्यक आहे. तथापी, प्रश्नपत्रिका व ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेची द्वितीय प्रत आपल्याबरोबर नेण्यास विद्यार्थ्यांना परवानगी आहे.
- फक्त निळा किंवा काळा बॉल पेनचाच वापर करावा.
- कॅलक्युलेटर किंवा लॉग टेबल वापरण्यास परवानगी नाही.
- चूकीच्या उत्तरासाठी गुण कपात केली जाणार नाही.

DEC - 16213/II

Defence and Strategic Studies Paper II

सामरिक अध्ययन

प्रश्नपत्रिका II

Time Allowed : 75 Minutes]

[Maximum Marks : 100

Note : This Paper contains **Fifty (50)** multiple choice questions, each question carrying **Two (2)** marks. Attempt *All* questions.

सूचना : या प्रश्नपत्रिकेत एकूण पन्नास (50) बहुपर्यायी प्रश्न दिलेले आहेत. प्रत्येक प्रश्नाला दोन (2) गुण आहेत. सर्व प्रश्न सोडवा.

1. The following are considered as assumptions to the study of Strategic

Studies :

- (1) Realist approach
- (2) Normative approach
- (3) Ethical neutrality

Answer :

- (A) Only (1) is correct
- (B) Only (2) is correct
- (C) Only (1) and (3) are correct
- (D) All three are correct

1. सामरिक शास्त्राच्या अभ्यासात खालील गृहिते घेतली जातात :

- (1) वास्तववादी दृष्टीकोन
- (2) मूल्यलक्षी दृष्टीकोन
- (3) नैतिक तटस्थता

उत्तर :

- (A) केवल (1) बरोबर आहे
- (B) केवल (2) बरोबर आहे
- (C) केवल (1) व (3) बरोबर आहेत
- (D) सर्व तीन बरोबर आहेत

2. Liddell Hart's definition of strategy that focuses on application of military recoveries for political objectives implies :

- (1) It is applicable in peace time and war
- (2) It subordinates war to politics
- (3) War is functional
- (4) The politician must be in control of war

Answer :

- (A) Only (1) and (2) are correct
- (B) Only (1) and (3) are correct
- (C) Only (1), (2) and (3) are correct
- (D) All the four are correct

3. A nation state has the following features :

- (1) People
- (2) Sovereign Government
- (3) Territory
- (4) Religion

Answer :

- (A) Only (2) and (3) are correct
- (B) Only (1), (2) and (3) are correct
- (C) Only (2), (3) and (4) are correct
- (D) Only (1) and (3) are correct

2. लिडेल हार्ट यांची रणनीतिविषयक व्याख्या जिचा रोख हा 'राजकीय उद्दिष्टांसाठी लष्कराचा वापर' हा होता, हे सूचित करते :

- (1) त्याचा वापर शांततेच्या तसेच युद्धाच्या कालांत केला जातो
- (2) युद्धाला राजकारणापेक्षा दुय्यम स्थान
- (3) युद्ध हे कार्यात्मक आहे
- (4) युद्धावर राजकीय नेत्यांचे नियंत्रण असले पाहिजे

उत्तर :

- (A) केवळ (1) व (2) हे बरोबर आहेत
- (B) केवळ (1) व (3) हे बरोबर आहेत
- (C) केवळ (1), (2) व (3) हे बरोबर आहेत
- (D) सर्व चारही बरोबर आहेत

3. राष्ट्र राज्याचे संकल्पने मध्ये हे घटक आहेत :

- (1) जनता
- (2) सार्वभौम सरकार
- (3) प्रदेश
- (4) धर्म

उत्तर :

- (A) केवळ (2) व (3) बरोबर आहेत
- (B) केवळ (1), (2) व (3) बरोबर आहेत
- (C) केवळ (2), (3) व (4) बरोबर आहेत
- (D) केवळ (1) व (3) बरोबर आहेत

4. The concept of comprehensive security is :

- (A) State-centric
- (B) Welfare-centric
- (C) Development-centric
- (D) People-centric

5. The following are some of the important elements of deterrence :

- (1) Communication
- (2) Capability
- (3) Credibility
- (4) Rational calculation

Answer :

- (A) Only (1) and (3) are correct
- (B) Only (1), (2) and (3) are correct
- (C) Only (1) and (4) are correct
- (D) All the four are correct

4. सर्वसमावेशक सुरक्षा ही संकल्पना :

- (A) राष्ट्र-राज्यकेंद्रित आहे
- (B) कल्याणकारी आहे
- (C) विकासकेंद्रित आहे
- (D) जनकेंद्रित आहे

5. प्ररोधनाचे हे काही महत्वाचे कारक आहेत :

- (1) संसूचन
- (2) क्षमता
- (3) विश्वासहर्ता
- (4) तार्किक निर्णय क्षमता

उत्तर :

- (A) केवल (1) व (3) बरोबर आहेत
- (B) केवल (1), (2) व (3) बरोबर आहेत
- (C) केवल (1) व (4) बरोबर आहेत
- (D) वरील सर्व चार बरोबर आहेत

6. The failure of the League of Nations can be attributed to :
- (A) The failure of balance of power
(B) The failure of collective security
(C) The failure of deterrence
(D) The failure of brinkmanship
7. The concept "balance of terror" came into use after :
- (A) The Hiroshima, Nagasaki bombing
(B) The Korean war
(C) The Soviet Union's nuclear testing
(D) The success of Soviet Sputnik
8. An agreement by all nations to automatically punish the aggressor is referred to as :
- (A) Balance of power
(B) Common defence
(C) Deterrence
(D) Collective security
6. राष्ट्रसंघाचे अपयशाचे हे कारण होते :
- (A) सत्ता संतुलनाचे अपयश
(B) सामुहिक सुरक्षितेचे अपयश
(C) प्ररोधनाचे अपयश
(D) सीमांताविर्तीतेचे अपयश
7. भय संतुलन ही संकल्पना ह्या घटनेनंतर पुढे आली :
- (A) हिरोशिमा व नागासाकी वरील बॉम्ब हल्ला
(B) कोरियन युद्ध
(C) सोव्हिएत रशिया यांच्या आण्विक चाचण्यांनंतर
(D) सोव्हिएत रशियाच्या स्पुटनिकच्या यशस्वी उड्डानानंतर
8. आक्रमक राष्ट्राविरुद्ध सर्वराष्ट्रांनी आपोआप एकत्रित येणे त्याला असे संबोधतात :
- (A) सत्ता संतुलन
(B) समान सुरक्षा
(C) प्ररोधन
(D) सामुहिक सुरक्षा

9. Young husband expedition is associated with the following region :

- (A) Afghanistan
(B) Tibet
(C) Kosovo
(D) Arunachal Pradesh

10. Match the following and select the correct answer from the codes given below :

List I	List II
(1) Alfred Mahan	(i) Importance of air power
(2) Douhet	(ii) Need for a cadre army
(3) Bugeaud	(iii) Importance of sea power
(4) Frunze	(iv) Colonial warfare

Codes :

- (A) (1)—(iv), (2)—(i), (3)—(ii), (4)—(iii)
(B) (1)—(iii), (2)—(i), (3)—(iv), (4)—(ii)
(C) (1)—(ii), (2)—(iii), (3)—(i), (4)—(iv)
(D) (1)—(iii), (2)—(iv), (3)—(i), (4)—(ii)

9. यंग हसबंड मोहिम ह्या क्षेत्रासंबंधात होती :

- (A) अफगाणिस्तान
(B) तिबेट
(C) कोसोव्हो
(D) अरुणाचल प्रदेश

10. जोड्या लावा आणि योग्य उत्तर खाली दिलेल्या संकेतामधून निवडा :

सूची I	सूची II
(1) अल्फ्रेड महान	(i) हवाई सामर्थ्याचे महत्व
(2) ड्युहे	(ii) केडर लष्कराची रचना
(3) ब्युगॉड	(iii) सागरी सामर्थ्याचे महत्व
(4) फ्रून्झे	(iv) वसाहतवादी युद्ध-पद्धती

संकेत :

- (A) (1)—(iv), (2)—(i), (3)—(ii), (4)—(iii)
(B) (1)—(iii), (2)—(i), (3)—(iv), (4)—(ii)
(C) (1)—(ii), (2)—(iii), (3)—(i), (4)—(iv)
(D) (1)—(iii), (2)—(iv), (3)—(i), (4)—(ii)

11. SALT agreement refers to :

- (A) deployment of anti-ballistic missiles
- (B) confidence building measures
- (C) military activity in outer space
- (D) nuclear free zones

12. Liddell Hart's concept of strategy called for :

- (A) an indirect approach to weaker the enemy prior to war
- (B) a mechanised attack to destroy enemy defences
- (C) the use of air power to target the enemy
- (D) a reassessment of British colonial war policies

11. SALT समझौता ह्या संदर्भात होता :

- (A) क्षेपणास्त्रविरोधी शस्त्रांची तैनात
- (B) विश्वास निर्माण करण्याच्या योजना
- (C) बाह्य अवकाशातील लष्करी हालचाली
- (D) आण्विक शस्त्र विरहित क्षेत्र

12. लिडेल हार्ट यांच्या रणनीतिचा रोख हा होता :

- (A) युद्ध शुरु होण्या आधी शत्रुला कमकुवत करण्याची "अप्रत्यक्ष योजना"
- (B) शत्रुच्या संरक्षणात्मक योजेवर यांत्रिकी हल्ला
- (C) शत्रु विरुद्ध हवाई हल्ला करणे
- (D) ब्रिटनचे वसाहतवादी युद्धाच्या धोरणाचा पुनर्विचार

13. Who opined that "there is no single cause for war, peace is an equilibrium among many forces" ?

- (A) Quincy Wright
- (B) Clausewitz
- (C) Jomini
- (D) Napoleon

14. The international society approach :

- (1) believes in the existence of a set of rules, legal and morals
- (2) accepts the utility of force
- (3) promotes disarmament

Answer :

- (A) Only (1) is correct
- (B) Only (1) and (3) are correct
- (C) Only (3) is correct
- (D) Only (1) and (2) are correct

13. "युद्धाचे कोणतेही एक कारण नाही, शांतता ही अनेक घटकांच्या समतोलावर अवलंबून आहे." हे विधान यांचे आहे :

- (A) क्विन्सी राईट
- (B) क्लॉझविट्ज
- (C) योमिनी
- (D) नेपोलियन

14. "आंतरराष्ट्रीय समाज" विचार प्रवाह :

- (1) नियम, कायदा आणि नैतिकतेवर विश्वास ठेवतो
- (2) बळाची उपयुक्तता मान्य करतो
- (3) निःशस्त्रीकरणाला प्रोत्साहन देतो

उत्तर :

- (A) केवळ (1) बरोबर आहे
- (B) केवळ (1) व (3) बरोबर आहेत
- (C) केवळ (3) बरोबर आहे
- (D) केवळ (1) व (2) बरोबर आहेत

15. Insurgency is a :
- (A) form of asymmetric warfare fought across the border
 - (B) form of asymmetric warfare fought within the boundaries of the state
 - (C) form of information warfare
 - (D) form of cold war
16. SALT I and II are examples of :
- (A) Disarmament
 - (B) Arms trade
 - (C) Arms control
 - (D) Arms proliferation
17. 'Al-Fatah' is a group operating in :
- (A) Ireland
 - (B) Palestine
 - (C) Latin America
 - (D) Afghanistan

15. विप्लव :
- (A) सीमेपलिकडे केलेली समप्रमाणित नसलेली युद्धपद्धती आहे
 - (B) सीमांतर्गत असलेली समप्रमाणित नसलेली युद्धपद्धती आहे
 - (C) सुचना युद्धपद्धतीचा प्रकार आहे
 - (D) शीत युद्धाचा प्रकार आहे
16. SALT I व II ही ह्याची उदाहरणे आहेत :
- (A) निःशस्त्रीकरण
 - (B) शस्त्रांचा व्यापार
 - (C) शस्त्र नियंत्रण
 - (D) शस्त्रांचा प्रसार
17. "अल फताह" गट येथे कार्यरत आहे :
- (A) आयर्लंड
 - (B) पॅलेस्टाईन
 - (C) दक्षिण अमेरिका
 - (D) अफगाणिस्तान

18. Unification of East and West Germany represents a success of :
- (A) Fundamentalism
(B) Nazism
(C) Nationalism
(D) Separatism
19. Which one of the following is considered the backbone of armaments ?
- (A) Military industrial complex
(B) Foreign currency reserve
(C) Strategic materials
(D) Skilled labour
20. 'Star war' was the nick name for the older version of :
- (A) National missile defence
(B) World Wide TV transmission
(C) Inter-planetary radiation
(D) Debris falling from planets
18. पूर्व व पश्चिम जर्मनीचे एकत्रिकरण हे ह्याचे यश आहे :
- (A) मूलतत्त्ववाद
(B) नाझीवाद
(C) राष्ट्रवाद
(D) फुटीरवाद
19. खालीलपैकी कशाला शस्त्रास्त्राचा कणा मानला जातो ?
- (A) लष्करी उद्योग समूह
(B) परकीचलनाचा साठा
(C) सामरिक साधन सामग्री
(D) कुशल कामगार
20. "तारांगन युद्ध" हे टोपण नाव पूर्वी ह्याला वापरले जायचे :
- (A) राष्ट्रीय क्षेपणास्त्र संरक्षण व्यवस्था
(B) दूरचित्रवाणीचे जगभर प्रक्षेपण
(C) आंतरग्रह किरणोत्सव
(D) ग्रहावरून पडणारे तुकडे

21. 'Arab spring' began with a revolution in : (A) Egypt (B) Tunisia (C) Libya (D) Syria	21. "अरब स्प्रिंग" ची क्रांती प्रथम येथे सुरू झाली : (A) इजिप्त (B) ट्युनिसिया (C) लिबिया (D) सीरिया
22. The demand for North-South dialogue was a reaction to : (A) New International Economic Order (B) World Trade Organization Regime (C) Non-Proliferation Regime (D) End of the Cold war	22. उत्तर-दक्षिण संवादाची मागणी ही ह्या घटनेची प्रतिक्रिया मानली जाते : (A) नवी जागतिक अर्थव्यवस्था (B) जागतिक व्यापार संघटनेची अमदानी (C) आण्विक शस्त्र नियंत्रणाची अमदानी (D) शीत युद्धाची समाप्ती
23. The major source of energy generation in India is : (A) Nuclear (B) Non-conventional (C) Thermal (D) Hydel	23. भारतात उर्जेचा सर्वात महत्वाचा स्रोत हा आहे : (A) आण्विक (B) अपारंपारिक (C) बाष्प (D) जल

24. The first medium range missile of India is :
- (A) Agni
(B) Akash
(C) Prithvi
(D) Nag
25. Pakistan has neutralized India's conventional military superiority by one of the following factors :
- (A) Alliance with USA
(B) China's military supplies
(C) Seeking support from Islamic countries
(D) Developing nuclear capability
26. Indonesia was the colony of :
- (A) UK
(B) France
(C) Holland
(D) USA
24. भारतातील पहिले मध्यम पल्ल्याचे क्षेपणास्त्र हे होते :
- (A) अग्नी
(B) आकाश
(C) पृथ्वी
(D) नाग
25. भारताच्या पारंपारिक लष्करी वरचस्वाला निष्फल करण्यासाठी पाकिस्तान याचा वापर करते :
- (A) अमेरिके बरोबर समझोता करणे
(B) चीनकडून लष्करी सामग्री मिलविणे
(C) इस्लामिक राष्ट्रांकडून पाठिंबा मिळविणे
(D) आण्विक क्षमता विकसित करणे
26. इंडोनेशिया ही या देशाची वसाहत होती :
- (A) ब्रिटन
(B) फ्रान्स
(C) हॉलंड
(D) यु.एस.ए.

27. The Falkland War (1982) involved the following countries :

- (A) Argentina—Chile
- (B) US—Cuba
- (C) Spain—Argentina
- (D) Britain—Argentina

28. CIS emerged after :

- (A) End of British colonialism
- (B) Dissolution of Warsaw Pact
- (C) Disintegration of Yugoslavia
- (D) Disintegration of the Soviet Union

29. One of the following countries does *not* belong to the Central Asian region :

- (A) Kazakhstan
- (B) Uzbekistan
- (C) Kyrgyzstan
- (D) Kurdistan

27. फॉकलंड युद्धात (1982) खालील राष्ट्रांचा समावेश होता :

- (A) अर्जेन्टिना—चिली
- (B) अमेरिका—क्युबा
- (C) स्पेन—अर्जेन्टिना
- (D) ब्रिटन—अर्जेन्टिना

28. CIS ची निर्मिती ह्या घटनानंतर झाली :

- (A) ब्रिटिश साम्राज्यवादानंतर
- (B) वॉरसा कराराच्या समाप्तीनंतर
- (C) युगोस्लाव्हियाच्या विघटनानंतर
- (D) सोव्हिएत रशियाच्या विघटनानंतर

29. मध्य आशियायी प्रदेशांत खालीलपैकी एका राष्ट्राचा समावेश होत नाही :

- (A) काझाकस्तान
- (B) उझबेकीस्तान
- (C) कार्गिझस्तान
- (D) कुर्डिस्तान

30. Tahrir square that came in the news is in :

- (A) Tunisia
- (B) Syria
- (C) Yemen
- (D) Egypt

31. Supply chain is a link between :

- (A) Resources and consumption of material by men in the theatre of war
- (B) Natural resources and industry
- (C) Industry and market
- (D) Market goods and consumers

32. The term "ethnic cleansing" was used to describe the crisis in :

- (A) Tibet
- (B) Bosnia
- (C) Somalia
- (D) Ethiopia

30. बातम्यामध्ये उल्लेख केला जात असलेला तहरिर चौक हा या देशात आहे :

- (A) ट्यूनिशिया
- (B) सिरिया
- (C) येमेन
- (D) इजिप्त

31. पुरवठा साखली हा यांच्यातील दुवा आहे :

- (A) युद्धाच्या क्षेत्रात साधने व सामुग्रीचा वापर
- (B) नैसर्गिक साधने व उद्योग
- (C) उद्योग व बाजार
- (D) बाजारपेठीय माल व ग्राहक

32. "वांशिक संहार" हा शब्द प्रयोग ह्या संघर्षा बाबत वापरता गेला :

- (A) तिबेट
- (B) बॉस्निया
- (C) सोमालिया
- (D) इथिओपिया

33. The following are examples of third party diplomacy :

- (1) Good offices
- (2) Mediation
- (3) Conciliation
- (4) Arbitration

Answer :

- (A) Only (2), (3) and (4) are correct
- (B) Only (2) and (3) are correct
- (C) Only (1) and (4) are correct
- (D) All are correct

34. Peacekeeping is not mentioned in the UN Charter. It was introduced as a concept within the Chapter VI of the UN Charter by :

- (A) Dag Hammarskjold
- (B) U-Thant
- (C) Boutros Boutros Ghali
- (D) Kofi Annan

33. खालील प्रकार हे तृतीय पक्षीय राजनयाची उदाहरण आहेत :

- (1) सत्प्रयास
- (2) मध्यस्थी
- (3) समेट
- (4) लवाद

उत्तर :

- (A) केवल (2), (3) व (4) बरोबर आहेत
- (B) केवल (2) व (3) बरोबर आहेत
- (C) केवल (1) व (4) बरोबर आहेत
- (D) सर्व बरोबर आहेत

34. संयुक्त राष्ट्रांच्या सनदेत शांतता रक्षणाचा उल्लेख नाही. ह्या सनदेच्या सहाव्या भागात ह्या संकल्पनेचा समावेश यांनी केला :

- (A) दाग हॅमरशील्ड
- (B) उ थांट
- (C) बुट्रस बुट्रस घाली
- (D) कोफी अन्नान

35. Who amongst the following advocated that “under certain circumstances, it is preferable to act violently than not to act at all” ?

- (A) Eisenhower
- (B) Mahatma Gandhi
- (C) Margaret Mead
- (D) Jawaharlal Nehru

36. The Geneva conventions and their additional protocols are at the core of :

- (A) International humanitarian law
- (B) International law
- (C) Municipal law
- (D) Law of celestial bodies

35. “काही विशिष्ट परिस्थितीत काहीच न करण्या-
पेक्षा हिंसात्मक कारवाई करणे परवडेल”-
हे विधान कोणी केले ?

- (A) अयझेनहोवर
- (B) महात्मा गांधी
- (C) मागरिट मीड
- (D) जवाहरलाल नेहरू

36. जिनिव्हा संकेत आणि त्याचे अतिरिक्त मुद्दे
ह्या चा गाभा आहेत :

- (A) आंतरराष्ट्रीय मानवतावादी कायदा
- (B) आंतरराष्ट्रीय कायदा
- (C) राष्ट्रीय कायदा
- (D) अवकाशीत घटकांबाबत कायदा

37. The main thrust of Gujral doctrine is :
- (A) Developing confidence building measures with China
- (B) Non-reciprocal relations with South Asian Neighbours
- (C) Dialogue with Pakistan
- (D) India's nuclear doctrine
38. Confidence Building measures started with :
- (A) Helsinki Agreement, 1975
- (B) SALT I, 1972
- (C) Camp David Summit, 1959
- (D) Khrushchev's visit to Belgrade, 1955
39. The concept of 'Clash of Civilization' was expounded by :
- (A) Francis Fukuyamah
- (B) Samuel Huntington
- (C) Edward Said
- (D) Hans Morgenthau
37. गुजराल धोरणाचा मुख्य मुद्दा हा होता :
- (A) चीन बरोबर विश्वासवर्धक योजना आखणे
- (B) दक्षिण आशियाई राष्ट्रांच्या दरम्यान परस्पर-संबंध ठेवताना अपेक्षा न करणे
- (C) पाकिस्तान बरोबर संवाद
- (D) भारताचे आण्विक धोरण
38. विश्वासवर्धक योजनांची सुरुवात येथे झाली :
- (A) हेलसिंकी करार, 1975
- (B) SALT I, 1972
- (C) कॅम्प डेव्हिड शिखर परिषद, 1959
- (D) ख्रुश्चेव यांची बेलग्रेडला भेट, 1955
39. "संस्कृतिन मधील संघर्ष" ही संकल्पना यांनी मांडली :
- (A) फ्रान्सिस फुकुयामा
- (B) साम्युअल हंटिंगटन
- (C) एडवर्ड सैद
- (D) हॉन्स मॉरगॅन्थाऊ

40. Which of the following is *not* a principle of 'Panchasheel' ?
- (A) Mutual respect for each other's territorial integrity and sovereignty
- (B) Non-aggression
- (C) Non-interference in each other's internal affairs
- (D) World peace
41. The strategically significant Chabahar region is located in :
- (A) Iran
- (B) Pakistan
- (C) Afghanistan
- (D) Aksai China
42. Zeppelin was a :
- (A) Airship designed by Britain during the first world war
- (B) Airship designed by Germany during the first world war
- (C) A U Boat used by Germans
- (D) A Polaris class submarine of the US
40. खालीलपैकी कोणते तत्व "पंचशील" मध्ये नव्हते ?
- (A) एकमेकांच्या राष्ट्रीय एकात्मता व सार्वभौमत्वा बाबत आदर
- (B) आक्रमण न करणे
- (C) एकमेकांच्या अंतर्गत व्यवहारात हस्तक्षेप न करणे
- (D) जागतिक शांतता
41. सामरिकदृष्ट्या महत्व असलेले चाबहार हे क्षेत्र येथे आहे :
- (A) इराण
- (B) पाकिस्तान
- (C) अफगाणिस्तान
- (D) अकसाई चीन
42. झेपलिन हे/ही :
- (A) पहिल्या महायुद्धा दरम्यान ब्रिटनने विकसित केलेले हवाई जहाज होते
- (B) पहिल्या महायुद्धा दरम्यान जर्मनीने विकसित केलेले हवाई जहाज होते
- (C) जर्मनीने वापरलेले U बोट होती
- (D) अमेरिकेची पोलारिस जातीची पाणबुडी होती

43. BIMSTEC is connected to India's :
- (A) Policy towards Bangladesh
(B) Policy towards South China sea
(C) Look East Policy
(D) Look West Policy
44. The World Bank, IMF and GATT/WTO represent the following viewpoint :
- (A) Neo-Marxism
(B) Economic liberalism
(C) Idealism
(D) Realism
45. Quantum electronics helped the US to monitor Soviet :
- (A) Nuclear testing
(B) Electronic signals
(C) Troop movements
(D) Satellites
43. भारताच्या संदर्भात BIMSTEC या त्याच्याशी संबंध आहे :
- (A) बांगला देशा बरोबरचे धोरण
(B) दक्षिण चीनी समुद्राबाबतचे धोरण
(C) लूक ईस्ट धोरण
(D) लूक वेस्ट धोरण
44. जागतिक बँक, आंतरराष्ट्रीय नाणेनिधी आणि गॅट/जागतिक व्यापार संघटना ह्या खालील विचारप्रवाह दर्शवितात :
- (A) नवा मार्क्सवाद
(B) आर्थिक उदारीकरण
(C) आदर्शवाद
(D) वास्तववाद
45. अमेरिकेला क्वांटम इलेक्ट्रॉनिक्सद्वारे सोव्हिएत रशियांच्या ह्या कृती संदर्भात लक्ष ठेवता आले :
- (A) आण्विक चाचणी
(B) इलेक्ट्रॉनिक सिग्नल
(C) सैन्याची हालचाल
(D) उपग्रह

46. The conflict in the Caucasus between Russia and Georgia was fought in the region of :
- (A) Armenia
(B) Chechnya
(C) Ossetia
(D) Nagorno-Karabakh
47. India's nuclear weapons programme is :
- (A) Uranium based
(B) Plutonium based
(C) Thorium based
(D) Heavy water based
48. The 'Atom for Peace' programme was introduced in the U.N. General Assembly by :
- (A) Jawaharlal Nehru
(B) Eisenhower
(C) Nikita Krushchev
(D) Marshall Tito
46. रशिया आणि जॉर्जिया दरम्यान कॅकेशियस मधील संघर्ष ह्या क्षेत्रात घडला :
- (A) आरमेनिया
(B) चेचन्या
(C) ओसेटिया
(D) नागोर्नो-काराबाख
47. भारताचा आण्विक शस्त्रांचा कार्यक्रम ह्यावर आधारित आहे :
- (A) युरेनियम
(B) प्लुटोनियम
(C) थोरियम
(D) जड पाणी
48. "शांततेसाठी अणु" हा कार्यक्रम संयुक्त राष्ट्रांमध्ये यांनी मांडला :
- (A) जवाहरलाल नेहरू
(B) आयसेनहोव्हर
(C) निकिता क्रुश्चेव्ह
(D) मार्शल टीटो

49. 123 Agreement refers to :
- (A) India-Russia nuclear cooperation agreement
 - (B) India-US nuclear cooperation agreement
 - (C) India-IAEA agreement on civilian nuclear facilities
 - (D) India-NSG agreement on supply of nuclear fuel

50. The TAPI gas pipeline project involves the following countries :

- (1) India
- (2) Iran
- (3) Pakistan
- (4) Afghanistan
- (5) Turkey
- (6) Tajikistan

Answer :

- (A) Only (1), (3), (4) and (6) are correct
- (B) Only (1), (2), (3) and (4) are correct
- (C) Only (2), (3), (4) and (5) are correct
- (D) Only (1), (3), (4) and (5) are correct

49. “123 करार” ह्या संदर्भात होता :

- (A) भारत-रशिया आण्विक सहकार्य करार
- (B) भारत-अमेरिका आण्विक सहकार्य करार
- (C) भारत-IAEA दरम्यान नागरी आण्विक प्रकल्पांबाबत करार
- (D) भारत-NSG दरम्यान आण्विक इंधनाचा पुरवठा करण्याबाबत करार

50. TAPI हा गॅस पाइपलाईन प्रकल्प ह्या देशांशी संबंधित आहे :

- (1) भारत
- (2) इराण
- (3) पाकिस्तान
- (4) अफगाणिस्तान
- (5) तुर्कस्तान
- (6) ताझिकिस्तान

उत्तर :

- (A) केवल (1), (3), (4) व (6) बरोबर आहेत
- (B) केवल (1), (2), (3) व (4) बरोबर आहेत
- (C) केवल (2), (3), (4) व (5) बरोबर आहेत
- (D) केवल (1), (3), (4) व (5) बरोबर आहेत

DEC - 16213/II

ROUGH WORK

DEC - 16213/II

ROUGH WORK